

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1630

Vragen van het lid **Karimi** (GroenLinks) aan de ministers van Buitenlandse Zaken en van Defensie over *gevangenen in Irak*. (Ingezonden 7 mei 2004)

1 Hebben Nederlandse militairen in Irak ooit gevangenen overgedragen aan de Britse of Amerikaanse bezettingsautoriteiten? Zo ja, waar zijn die gevangenen naar toe vervoerd?

2 Hoe definieert de Nederlandse regering de juridische status van die gevangenen?

3 Is er bij de Nederlandse commandanten of de militairen iets bekend over de mishandelingen van gevangenen, zoals bericht is in de media?¹ Zo ja, wat heeft de Nederlandse regering ondernomen om aan die praktijken een eind te maken?

4 Is het Rode Kruis/Halve Maan op de hoogte van de omstandigheden in de gevangenissen die in de Britse en Amerikaanse pers zijn genoemd? Is deze informatie doorgegeven aan de Nederlandse regering?

5 Wat onderneemt de Nederlandse regering nu, als deelnemer aan de stabilisatiemacht in Irak, om deze praktijken tegen te gaan?

6 Zijn er situaties waarin de Nederlandse militairen verantwoordelijkheid hebben voor gevangenen? Zo ja, wat zijn de instructies voor de behandeling van de gevangenen?

7 Zijn privé ondernemingen betrokken bij de bewaking van de gevangenen? Zijn de werknemers van deze privé ondernemingen geïnstrueerd over de Geneefse Conventies ten aanzien van behandeling van krijgsgevangenen en gevangenen?

¹ New York Times, 2 mei jl.

Antwoord

Antwoord van minister **Kamp** (Defensie), mede namens de minister van Buitenlandse Zaken. (Ontvangen 25 mei 2004)

1 De Nederlandse militairen in Irak hebben meerdere malen gevangenen overgedragen aan militairen van de Britse divisie in Irak. Een keer is ondersteuning geboden bij arrestaties verricht door Amerikaanse troepen in de provincie al-Muthanna. Overdracht van gevangenen aan de

Britten vindt plaats te Shaiba. De bestemming van de gevangenen die aan de Britten worden overgedragen is de Britse «Division Temporary Detainment Facility» te Shaiba.

2 De juridische status van de gevangenen is afhankelijk van de reden voor hun aanhouding en hun status in het eerdere gewapende conflict. Combattanten hebben bij gevangenneming de status van krijgsgevangene en hebben recht op behandeling conform het Verdrag (III) van Genève van 12 augustus 1949 inzake de behandeling van krijgsgevangenen en het Aanvullend Protocol (I) van 8 juni 1977 bij de Verdragen van Genève van 12 augustus 1949 inzake de bescherming van slachtoffers van internationale gewapende conflicten. Niet-combattanten hebben bij gevangenneming door de bezettende mogendheid recht op de behandeling zoals omschreven in het Verdrag (IV) van Genève inzake de bescherming van burgers en voornoemd Aanvullend Protocol.

3 Voorafgaand aan de berichten in de media was er bij de Nederlandse commandant en de militairen in Irak niets bekend over mishandeling van gevangenen.

4

Het Internationale Comité van het Rode Kruis (ICRC) heeft de Nederlandse regering niet geïnformeerd over de omstandigheden in de gevangenissen.

5 en 6

Tijdens een gesprek van minister Bot met zijn Amerikaanse ambtgenoot Powell op 11 mei jl. heeft deze zijn zorg uitgesproken over de behandeling van Irakezen in Amerikaanse detentie. Nederlandse militairen zijn verantwoordelijk voor personen die door hen gevangen worden genomen. Na de overdracht gaat deze verantwoordelijkheid over op de ontvangende partij. Wel verplicht het Verdrag (III) van Genève inzake de behandeling van krijgsgevangenen de overdragende partij (in dit geval Nederland) om ingeval van notificatie (bijvoorbeeld door het ICRC) dat de ontvangende partij zich niet aan de verplichtingen onder het Verdrag houdt, corrigerende maatregelen te nemen of om teruggave van de gevangenen te vragen.

Het Nederlandse personeel dient overeenkomstig de hiervoor geldende richtlijnen aangehouden personen tenminste de waarborgen en behandeling te bieden die van toepassing zijn op krijgsgevangenen. Personen verdacht van «gewone» strafbare feiten worden zo spoedig mogelijk overgedragen aan de lokale politie. Personen die worden gezocht wegens een verdenking van het gepleegd hebben van een oorlogsmisdrijf en personen die een bedreiging vorm(d)en voor SFIR, worden zo spoedig mogelijk overgedragen aan de Britten. Met hen is afgesproken dat alle aan hen overgedragen personen, ongeacht hun status, minimaal worden behandeld op het niveau van Verdrag (III) van Genève. De gevangenen die Nederland overdraagt worden regelmatig door de Nederlandse militairen bezocht. Bij deze bezoeken zijn geen onregelmatigheden geconstateerd.

7

Over de betrokkenheid van privé ondernemingen bij de bewaking van gevangenen is bij de regering niet meer bekend dan de media (bv NRC Handelsblad dd. 13 mei jl.) ter zake hebben bericht.